

ILEANA POPOVICI

A avea „chemare“...

Pornesc de la două premise ferme.

Prima — că discut niște cazuri strict individuale, niște persoane, fără pretenția — sau măcar intenția — de a generaliza, de a scoate din aceste exemple o concluzie; chiar dimpotrivă.

A doua — că nu raportez vreuna din aceste situații particulare la criteriile de bine și rău, ori de mai bine, ci le evoc în calitatea lor de fapte ale vieții, de chipuri ale realității atât de diverse.

Aceste precauții fiind luate, spre a mă apăra de cei ce ar dori să mă răstălmăcească, intru în subiect.

Subiect spinos: trecerea de la meseria pentru care te-ai pregătit — corect, serios — într-alta, spre care se dovedește, eventual ceva mai târziu, că ai „chemare“. Firește, calea simplă și normală e ca acei ce au urmat medicina să devină medici, absolvenții I.A.T.C. să facă teatru, cei ce studiază muzica să cînte, să compună. Dar există și cei mai întortocheați. Slavă domnului, avem o sumedenie de scriitori-medici; teatrul, însă, a început să vegheze atent la trecerea barierelor sale. Nu sint așa de sigură că, azi, unui talent de talia Vasilicăi Tastaman i s-ar mai deschide ușile... Totuși, oamenii încearcă

să-și găsească, în viață, locul lor. Sanda Țăranu e absolută de actorie, dar și-a descoperit vocația televiziunii, Corina Chiriac e și ea actriță, dar preferă să cînte muzică ușoară. Cristina Stamate și Gelu Colceag au avut succes în teatru, dar condiția de vedetă și-au cucerit-o la revistă. În celălalt sens, cine știe de ce, e mai greu. Iată două „cîntărețe de muzică ușoară“ care și-au dovedit chemarea pentru teatru, fără ca teatrul să se grăbească să le adopte. Una a fost Margareta Pislaru; cu Polly Peachum, din Opera de trei parale, ea a avut marea șansă — și marele ghinion — al tinereții ei de actriță. Marea șansă, căci a strălucit într-un spectacol memorabil, alături de unii din cei mai importanți actori ai țării, sub mîna de maestru a lui Liviu Ciulei; prospețimea ei a supt învățătura ca un burete și a restituit totul, înzecit. Marele ghinion — căci a fost un vis scurt, fără urmare. De atunci, Margareta Pislaru s-a întors la viața ei, la slagărele ei, la costumele pe care și le desenează, harnică și ambițioasă. Poate prea mîndră ca să încerce, ea, un al doilea pas... În fond, ce-ar putea face?

A doua e Anda Călugăreanu. Cîntă nostim, inteli-

gent, dar, de fapt, e născută pentru teatru, mai actriță decît mulți din cei cu diplome adecvate, aflați pe schemele instituțiilor teatrale. Televiziunea a intuit asta. A verificat-o în emisiuni de dramă și în emisiuni de divertisment. Spectatorilor nu le-a venit să creadă văzînd-o cum îi ține piept, de la egal la egal, monstrului sacru numit Toma Caragiu: a-plomb și farmec, deșteptăciune și măsură. Talent... Am privit și eu una sau două emisiuni fastuoase, cu și pentru Julie Andrews; fără exagerare, Anda Călugăreanu se poate uita de sus. De curînd, Margareta Niculescu a distribuit-o într-un rol neașteptat: un travesti — Pepelea — în feeria comică Sinziana și Pepelea. Anda s-a jucat cu o poftă nespus de serioasă, aproape cu fanatism. Cine știe cînd i se va mai oferi o altă ocazie...

Întreb, deci: nu greșesc oare directorii de teatru și regizorii atunci cînd, aflîndu-se în fața unor asemenea cazuri, întorc capul, închid ochii, lăsînd ca talentele autentice să se piardă, spre nădăjduirea lor și a teatrului? Timpul trece... De unde atîta rigiditate?

Întrebare privind, firește, numai acele excepții care... confirmă regula.